

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2024 - 2025
Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 30 Μαΐου 2025
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ
Α΄ ΣΕΙΡΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: 3B

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΡΕΙΣ (3) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (Μονάδες 20)

Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

A1. Κάθε στοιχείο της Στήλης Α΄ αντιστοιχεί με ένα στοιχείο της Στήλης Β΄. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεών σας τους αριθμούς της Στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της Στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη Στήλη Β΄ περισεύουν δύο (2) στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Ιουστινιανός Α΄	(α) Διάδοση του Χριστιανισμού στην Κύπρο
2. Ηράκλειος	(β) Μάχη στο Μυριοκέφαλο
3. Απόστολος Βαρνάβας	(γ) Στάση του Νίκα
4. Ισαάκιος Κομνηνός	(δ) «Πιστός εν Χριστώ βασιλεύς»
	(ε) Κατάληψη του Μπάρι
	(στ) Αποστάτης διοικητής της Κύπρου

(4 x 2,5 μ. = 10 μον.)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο εξέτασής σας τη λέξη «**σωστό**» ή «**λάθος**», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Η διδασκαλία του Ισλάμ έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη ραγδαία επέκταση των Αράβων.
2. Στη μάχη της Νινευί το 627 ο αυτοκράτορας Ηράκλειος νίκησε τους Πέρσες.
3. Η μετοικεσία των Κυπρίων από την Κύπρο στον Ελλήσποντο έγινε από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Α΄.
4. Το Σχίσμα του 1054 έφερε την οριστική ρήξη ανάμεσα στα Πατριαρχεία της Ρώμης και της Κωνσταντινούπολης.

(4 x 2,5 μ. = 10 μον.)

ΠΡΟΣΟΧΗ! Οι απαντήσεις στο ΔΕΥΤΕΡΟ και ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ πρέπει να δοθούν σε συνεχή λόγο.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (Μονάδες 45)

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

(α) Εικονομαχία (αντίπαλες παρατάξεις, **δύο (2)** συνέπειες)

(10 μον.)

(β) Μεταφορά πρωτεύουσας από τη Ρώμη στην Κωνσταντινούπολη (χρονολογία, από ποιον αυτοκράτορα πραγματοποιήθηκε, **δύο (2)** λόγοι μεταφοράς)

(10 μον.)

B2. Σε μια ορθά δομημένη παράγραφο, να αναφέρετε και να εξηγήσετε δύο (2) λόγους που οδήγησαν στην εξασθένηση του Βυζαντινού Κράτους, πριν από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς, καθώς και **δύο (2)** συνέπειες της Άλωσης.

(25 μον.)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (Μονάδες 35)

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Ι

Η πτώση της Βασιλεύουσας ήταν πλέον πραγματικότητα. Για πρώτη φορά στην ιστορία της η Πόλη έπεφτε στον εχθρό. Τέσσερις μέρες και τέσσερις νύχτες οι Σταυροφόροι επιδίδονταν σε λεηλασίες, αρπαγές λαφύρων και κλοπές. Η πτώση της Κωνσταντινούπολης ήταν κτύπημα από το οποίο ποτέ δε θα μπορέσει να ανασηκωθεί η αυτοκρατορία. Ωστόσο, αργά, αλλά σταθερά μέσα από τα συντρίμια και τις καταστροφές ο κόσμος του χώρου αυτού θα αρχίσει να αποκτά συνείδηση του εαυτού του και της ελληνικής του καταγωγής. [...] Η πτώση της Κωνσταντινούπολης και η κατάλυση του Βυζαντινού κράτους άλλαξαν την πολιτική όψη της Ανατολής. Στη θέση της παλαιάς αυτοκρατορίας ιδρύθηκε μεγάλος αριθμός κρατών, λατινικών και ελληνικών.

Καραγιαννόπουλος, Ιωάννης, *Το Βυζαντινό κράτος*, Εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2001, σ. 224-225 (Διασκευή)

ΠΑΡΑΘΕΜΑ II

Ο βασιλιάς της Αγγλίας Ριχάρδος Α΄ ο Λεοντόκαρδος κατέκτησε την Κύπρο (1191). Αυτός πούλησε το νησί αρχικά στους Ναΐτες ιππότες και στη συνέχεια στον Γκυ ντε Λουζινιάν, ο οποίος τον Μάιο του 1192 εγκαταστάθηκε ως αφέντης της Κύπρου. Η μεταβίβαση της εξουσίας από τους Βυζαντινούς στους Δυτικούς είχε πολλές επιπτώσεις στη ζωή των Ελλήνων της Κύπρου: το κράτος πήρε μεγάλα τμήματα από τις περιουσίες των αρχόντων. Ταυτόχρονα, οι άρχοντες υποβαθμίστηκαν, αφού υποχρεώθηκαν να ενταχθούν στη δεύτερη κοινωνική τάξη του φεουδαρχικού συστήματος, την τάξη των αστών. [...] Οι λόγοι που οι Σταυροφόροι ήθελαν την κατοχή της Κύπρου σχετίζονταν με τη μεγάλη πίεση που αντιμετώπιζαν από τους Μουσουλμάνους στη Συρία και στην Παλαιστίνη. Η Κύπρος αποτελούσε μία ασφαλή βάση, διότι η επίθεση εναντίον της απαιτούσε ισχυρό στόλο, καλές καιρικές συνθήκες, ενώ συγκέντρωνε πολλά πλεονεκτήματα λόγω της θέσης της μεταξύ Ευρώπης και Ανατολής. Τέλος, σημαντική παράμετρος ήταν και οι εμπορικές δυνατότητες που έδινε το νησί, γι' αυτό άλλωστε πολλοί Βενετοί και άλλοι έμποροι είχαν ήδη εγκατασταθεί στην Κύπρο.

Σπύρος Σακελλαρόπουλος, *Ο Κυπριακός Κοινωνικός Σχηματισμός (1191-2004): από τη συγκρότηση στη διχοτόμηση*, Εκδόσεις Τόπος, Αθήνα, 2017.
(Διασκευή)

Αφού μελετήσετε τα πιο πάνω παραθέματα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

(α) Σε ποιο ιστορικό γεγονός αναφέρεται το **Παράθεμα I**; Με βάση το **Παράθεμα I** και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε **τέσσερις (4)** συνέπειες αυτού του γεγονότος για τη βυζαντινή αυτοκρατορία.

(12 μον.)

(β) Σε ποιο ιστορικό γεγονός αναφέρεται το **Παράθεμα II**; Με βάση το **Παράθεμα II** και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε **δύο (2)** αλλαγές που έφερε αυτό το γεγονός στην Κύπρο.

(11 μον.)

(γ) Με βάση το **Παράθεμα II** να αναφέρετε και να εξηγήσετε **δύο (2)** λόγους για τους οποίους η Κύπρος ήταν ιδιαίτερα σημαντική για τους Σταυροφόρους.

(12 μον.)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ